

**UCHWAŁA NR XI/87/2025
RADY GMINY ZABIERZÓW**

z dnia 10 stycznia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu przeciwdziałania przemocy domowej
i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Zabierzów na
lata 2025-2027”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. w Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. w Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) Rada Gminy Zabierzów uchwała co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się „Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Zabierzów na lata 2025-2027”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zabierzów.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jerzy Cywicki

Załącznik do uchwały Nr XI/87/2025
Rady Gminy Zabierzów
z dnia 10 stycznia 2025 r.

**Program przeciwdziałania przemocy
domowej i ochrony osób doznających
przemocy domowej
dla Gminy Zabierzów**

na lata 2025-2027

Zabierzów 2024

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
1.1. Charakterystyka gminy Zabierzów.....	2
1.2. Gmina oraz jej rola w przeciwdziałaniu przemocy domowej – gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.....	3
2. Adresaci programu	4
3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Zabierzów	5
4. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska oraz skutki społeczne.....	6
5. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Zabierzów.....	7
5.1. Charakterystyka zjawiska.....	7
5.2. Wnioski:	10
6. Zasoby lokalne – instytucjonalne i ludzkie, służące przeciwdziałaniu przemocy domowej.....	11
7. Sposób realizacji poszczególnych działań programu.....	14
8. Zadania poszczególnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.....	18
9. Kierunki i cele działania	21
9.1 Wykaz celów i działań.....	24
9.2 Struktura celów i zadań programu przeciwdziałania przemocy domowej.....	27
10. Ewaluacja i monitoring działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Zabierzów	34
10.1. Cele programu	34
10.2. Monitorowanie.....	40
10.3. Ewaluacja ex – post	40

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka gminy Zabierzów

Gmina Zabierzów to jedna z największych gmin w Małopolsce. Jest położona w południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej nad rzeką Rudawą, w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa. Ma charakter wiejski i składa się z następujących sołectw: Aleksandrowice, Balice, Bolechowice, Brzezie, Brzezinka, Brzoskwina, Burów, Karniowice, Kleszczów, Kobylany, Kochanów, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Rząska, Szczyglice, Ujazd, Więckowice, Zabierzów, Zelków. Siedzibą gminy jest wieś Zabierzów.

Rysunek . Gmina Zabierzów.

Według stanu na 31 grudnia 2023, liczba ludności gminy Zabierzów wyniosła 29 602 osoby, z czego 51,4% stanowiły kobiety, a 48,6% mężczyźni. Natomiast średni wiek mieszkańców gminy wynosi 40,4.

Struktura ludności Gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym tj. 14 lat i mniej, stanowiły 17,3%, osoby w wieku produkcyjnym 61,8%, a w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej) 20,9%.

Administracyjnie Gmina Zabierzów zajmuje łączną powierzchnię 99,4 km².

1.2. Gmina oraz jej rola w przeciwdziałaniu przemocy domowej – gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Zjawisko przemocy domowej jest problemem społecznym ogromnej wagi. Stanowi istotną przyczynę dezorganizacji rodziny – dotyka wszystkich jej członków i powoduje poważne zmiany w każdej części systemu rodzinnego. Stosowanie przemocy narusza prawa jednostki i jej dobra osobiste - godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również normy związane z życiem osobistym oraz naraża na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają. Problem ten dostrzegany jest przez władze państwowe, które podejmują różne działania by przeciwdziałać temu zjawisku. Służą temu różne środki prawne, które mają chronić osoby doznające przemocy, a także korygować i w razie konieczności także karać osoby dopuszczające się przemocy domowej.

Wśród najważniejszych poziomów, na których odbywają się działania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej jest gmina czyli podstawowa jednostka samorządu terytorialnego. Jednym z kluczowych zadań gminy w tym obszarze jest opracowanie i przyjęcie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób dotkniętych przemocą domową w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej.

Opracowując zakres gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Zabierzów (dalej zwany również: gminny program) kierowano się ogólnymi celami i wskazówkami określonymi w ustawie oraz rozporządzeniu. Program gminny jest zgodny w swoich głównych kierunkach działania z programami opracowanymi na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Celem strategicznym programu jest zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów, a celami głównymi są:

- A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych

- B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.
- C. Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.
- D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej.

2. Adresaci programu

Gminny program zakłada realizację przyjętych w nim celów i zadań w oparciu o zasadę partnerskiej współpracy wszystkich instytucji i organizacji działających w różnych obszarach społecznego wsparcia na rzecz osób i rodzin doznających przemocy, tworząc gminny system przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Zabierzów. Skuteczność budowanego systemu wynikać będzie z wielu czynników:

- umiejętnego połączenia zadań na różnych poziomach społecznego oddziaływania: profilaktyki, interwencji i redukcji skutków;
- prawidłowego podziału kompetencji i komunikacji pomiędzy partnerami;
- odpowiedniego wsparcia organizacyjnego, merytorycznego i finansowego dla osób i instytucji realizujących poszczególne działania ze strony osób decyzyjnych;
- postaw członków społeczności lokalnej wobec zjawiska przemocy i agresji społecznej;
- zaangażowania w proces zmiany samych poszkodowanych.

Dlatego też mówiąc o adresatach programu należy uwzględnić przede wszystkim:

- rodziny i osoby uwikłane w przemoc, a więc zarówno osoby doznające przemocy domowej, jak i osoby stosujące przemoc domową;
- otoczenie instytucjonalne, a w szczególności pracowników i specjalistów instytucji wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;
- władze gminy;
- mieszkańców gminy – społeczność lokalną;
- parafie;
- organizacje pozarządowe.

3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Zabierzów

Zadania w zakresie przeciwdziałania *przemocy domowej* są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego w oparciu o przepisy prawa, przede wszystkim ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673). Dodatkowo działania w tym zakresie są podejmowane w oparciu o szereg różnych aktów prawnych. Do najważniejszych z nich należą:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. z 2023 r. poz. 1807).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 - 2026 – uchwała nr XXXIII/377/21 Rady Gminy Zabierzów z dn. 26 listopada 2021 r.;
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1232);
- Wytyczne Prokuratora Generalnego Nr 2/2024 w sprawie zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska oraz skutki społeczne

Skala zjawiska przemocy, zwłaszcza domowej, jest bardzo trudna do oszacowania, ponieważ zachodzi w zamkniętym środowisku. Składa się na to wiele przyczyn, wśród których są: brak udziału osób trzecich, opór i obawy ofiar przed ujawnieniem sytuacji na zewnątrz, czy też obawy przed rozpadem rodziny. Problem ten jest niestety powszechny i występuje w każdym kraju. Prowadzone badania na ten temat potwierdzają, że nigdzie nie udało się zupełnie wyeliminować tego problemu.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że: jest intencjonalna – jest zamierzonym celowym działaniem człowieka nakierowanym na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, odbywa się w warunkach nierównowagi sił – sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą, prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności, powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

W Polsce w 2022 i 2023 roku wprowadzono istotne zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, które mają na celu zwiększenie ochrony ofiar oraz efektywność działań wobec sprawców przemocy. Podstawową zmianą jest ta dotycząca nazwy, ustawa mówi o przemocy domowej, nie używa już określenia przemocy w rodzinie, natomiast zamiast określenia ofiara przemocy stosuje się mniej stygmatyzujące określenie - osoba doznająca przemocy. Co istotne osobą doznającą przemocy jest także małoletni będący świadkiem przemocy domowej.

Zmodyfikowano zakres pojęciowy przemocy domowej, obejmując nią nie tylko przemoc fizyczną, psychiczną i seksualną, ale również ekonomiczną oraz cyberprzemoc. To poszerzenie uwzględnia nowoczesne formy nadużyć, w tym przemoc online, co pozwala na skuteczniejsze reagowanie na różnorodne sytuacje.

Osoby stosujące przemoc domową są teraz zobowiązane do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. Niestosowanie się do tego obowiązku skutkuje karą ograniczenia wolności lub grzywną. Programy te mają na celu resocjalizację i zapobieganie ponownym aktom przemocy.

Dodatkowo ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1615) koncentruje się na ochronie dzieci przed przemocą, dzięki czemu obowiązkowe stało się m.in. wdrożenie standardów ochrony małoletnich przez placówki oświatowe, opiekuńcze, medyczne czy sportowe¹.

¹ Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Zabierzów - 2024

5. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Zabierzów

5.1. Charakterystyka zjawiska

Przemoc domowa jest jedną z przyczyn, dla których rodziny, bądź osoby w nią uwikłane mogą ubiegać się o objęcie pomocą lub wsparciem ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej. Spośród 770 rodzin korzystających w roku 2021 ze świadczeń pomocy społecznej, rodziny gdzie występowała przemoc, stanowiły 5,20%, w roku 2022 spośród 676 rodzin – 6,22% to rodziny z problemem przemocy, w roku 2023 – na 514 rodziny korzystające ze świadczeń – rodziny z przemocą stanowi 9,34%, zaś w pierwszym półroczu 2024 na 293 rodziny korzystające ze świadczeń - rodziny z przemocą stanowi 16,04%. Wśród osób poszkodowanych, których liczba w roku 2021 wynosiła 46, - 34,78% to dzieci, w roku 2022 liczba poszkodowanych wynosiła 39, – 28,20% to dzieci, w roku 2023 liczba poszkodowanych wynosiła 81, - 50,62% to dzieci, a w pierwszym półroczu 2024 liczba poszkodowanych wynosiła 73, – 35,62% to dzieci. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Zabierzów nie stanowi dominującego problemu społecznego, ale na przestrzeni lat 2021-2024 wyraźnie zaobserwować można tendencję wzrostową, jeśli chodzi o rodziny z problemem przemocy domowej. Dodatkowo, jeśli popatrzymy na ten problem w ujęciu statystycznym, nie mniej jednak w ostatnim czasie obserwujemy wzrost liczby przypadków, gdzie dzieci doznają przemocy domowej. Ponadto z punktu widzenia szkód fizycznych, moralnych, psychicznych i społecznych, jakie przemoc ze sobą niesie, wymaga ona priorytetowego potraktowania wśród występujących problemów społecznych. Szczególnie wobec faktu, potwierzonego w wielu badaniach społecznych, iż osoby doznające przemocy w dzieciństwie o wiele częściej demonstrują zachowania agresywne w życiu dorosłym. Negatywne, wynikające z przemocy „wewnętrzne stany emocjonalne znacznie utrudniają konstruktynę radzenie sobie ze stresem w życiu, obniżają umiejętność budowania bezpiecznych więzi oraz zaciemniają realne spojrzenie na własne agresywne zachowania. Nie widzi się więc, że krzywdzi się innych”.²

Poniżej przedstawiono dane, dotyczące okresu realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023” oraz „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w roku 2024”, w odniesieniu do problemu przemocy, obrazujące zarówno nasilenie występowania tego zjawiska w gminie, jak również podjęte działania skierowane na pomoc i niwelowanie skutków.

² Agnieszka Widera-Wysoczańska, źródło: http://www.swiatproblemow.pl/2014_09_3.html

OSOBY OBJĘTE POMOĄ	2021	2022	2023	2024 I półrocze
liczba osób doznających przemocy	46 W tym 16 dzieci	39 W tym 11 dzieci	81 W tym 41 dzieci	73 W tym 26 dzieci
liczba osób stosujących przemoc	33	30	52	46
liczba spotkań ZI	5	5	6	3
liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	31	27	44	28
liczba NK	31	28	22	27
liczba zakończonych NK – ustanie przemocy	13	10	20	11
liczba zakończonych NK – brak zasadności	14	14	6	9
liczba rodzin objętych ZI/GR	40	42	48	47
liczba osób, które skorzystały z porad Gminnego punktu IWP	147	187	117	95
liczba porad udzielonych w gminnym punkcie IWP	528	426	599	426

FORMY WSPARCIA RODZIN I OSÓB	2021	2022	2023	2024 I półrocze
pomoc psychologiczna (spotkania)	26 (71 porad)	21 (42 porady)	18 (44 porad)	7 (24 porady)
pomoc prawna	0	22 (31 porad)	20 (30 porad)	10 (13 porad)
praca socjalna	106	103	57	33
pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
konieczność udzielenia schronienia	0	0	0	0
grupy wsparcia	11	0	0	9
mediacje	6	8	8	4

FORMY WSPARCIA DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY	2021	2022	2023	2024 I półrocze
skierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	25	23	18	8
skierowanie do GKRPA	31	16	18	21
zawiadomienie organów ścigania o przestępstwie	4	4	1	1

ZASOBY INSTYTUCJONALNE I KADROWE	2021	2022	2023	2024 I półrocze
Punkt Informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą	1	1	1	1
psycholog	1	1	1	1
terapeuta	0	0	0	0
psychiatra	0	0	0	0
pedagog	0	0	0	0
prawnik	1	1	1	1
pracownik socjalny	1	1	1	1
Kurator społeczny/emerytowany policjant	1	1	1	1
mediator	1	1	1	1
specjalista pracy z rodziną	1	1	1	1
ogólnodostępny telefon dla ofiar	1	1	1	1
szkolenia dla ZI i GR	6 (33h)	6 (213h)	8 (63h)	4 (30h)
superwizje	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności ZI w latach 2021-2024

5.2. Wyniki Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Zabierzów – 2024

W 2024 r. została przeprowadzona w Gminie Zabierzów Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Zabierzów (dalej jako: Diagnoza). Wśród najważniejszych rekomendacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej znalazły się:

- „(...) rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty”, szczególnie, że przebadana grupa mieszkańców deklaruje dość niski poziom wiedzy w obszarze form pomocowych dostępnych na terenie Gminy. Kampania dotycząca „Niebieskich Kart” mogłaby przekonać więcej osób do jej zakładania, zwłaszcza, że zjawisko przemocy domowej narasta. Autorzy badania rekomendują, że warto systematycznie informować grupy docelowe (pracowników oświaty oraz instytucji medycznych) o istnieniu i funkcji „Niebieskich Kart” oraz konsekwencjach zainicjowanie tej procedury. Jak wynika z przeprowadzonych badań, większość osób dotknięta problemem przemocy domowej nie zgłaszała nikomu tego faktu, natomiast w rodzinach, w których zostało to zgłoszone założono „Niebieskie Karty” w większości przypadków.

- (...) **należy wprowadzić systematyczne szkolenia dla pracowników instytucji społecznych**, takich jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, policja oraz szkoły, aby lepiej rozumieli mechanizmy przemocy i potrafili skutecznie interweniować.
- **Istotna jest również kwestia monitorowania dalszych losów podopiecznych korzystających ze wsparcia GOPS w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej**, ze względu na problem ponownego wszczynania procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach, w których procedurę zakończono. W celu zbadania tego problemu należy zwrócić uwagę na monitorowanie procedury „Niebieskie Karty” w tym monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej również po zakończeniu procedury przez służby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i przeprowadzenie badań ewaluacyjnych.
- Niezwykle istotne w omawianym kontekście wydają się być również **działania zmierzające do poszerzenia kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w postaci wysokojakościowych szkoleń i superwizji**. Jednym z ich celów powinno być przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu tej grupy, która jest – podobnie jak członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – dosyć podatna na to wyjątkowo niekorzystne zjawisko.”

5.3. Wnioski

W okresie realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w latach 2021-2024 realizowano strategiczny cel programu, tj. zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów.

Niestety z roku na rok obserwuje się wzrost liczby rodzin, w których występowała przemoc. W stosunku do roku 2021 liczba osób uwięzanych w przemoc wzrosła w roku 2022 o 4,76%, w roku 2023 o 16,67%, a w pierwszym półroczu 2024 o 25,92%. Świadczyć to może o potrzebie zwiększenia i poszerzenia kompleksowego wsparcia dla osób doznającym przemocy domowej, jak również wdrożeniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Ważnym elementem działań jest również promowanie wzorców życia rodzinnego wolnych bez agresji i przemocy.

Równocześnie można zauważyć, że przemoc domowa powiązana jest z nadużywaniem alkoholu. W 2021 roku w 94% przypadków skierowano wnioski do GKRPA, w roku 2022 w 53% przypadków, w roku 2023 w 35% przypadków, natomiast w pierwszym półroczu 2024 w 46 % przypadków. Sytuacja ta przekłada się na skuteczność interwencji w rodzinach, gdzie występuje przemoc. Analizy pokazują, że tam gdzie nie ma problemów alkoholowych łatwiej pracuje się z rodzinami i szybciej można osiągnąć pożądane rezultaty – zamknięcie procedury Niebieskie Karty na skutek ustania przemocy. Uzależnienie wpływa na przewlekłość postępowania korekcyjnego.

Wśród form wsparcia rodziny korzystają z pracy socjalnej, pomocy psychologicznej, a w przypadku konfliktów osoby wybierają spotkania z mediatorem rodzinnym. Warto zauważyć, że zainteresowaniem cieszy się również pomoc w formie porad prawnych oraz grupy wsparcia dla kobiet znajdujących się w kryzysie lub trudnej sytuacji rodzinnej. Mieszkańcy gminy częściej zgłaszają się o pomoc, nie boją się podejmować działań.

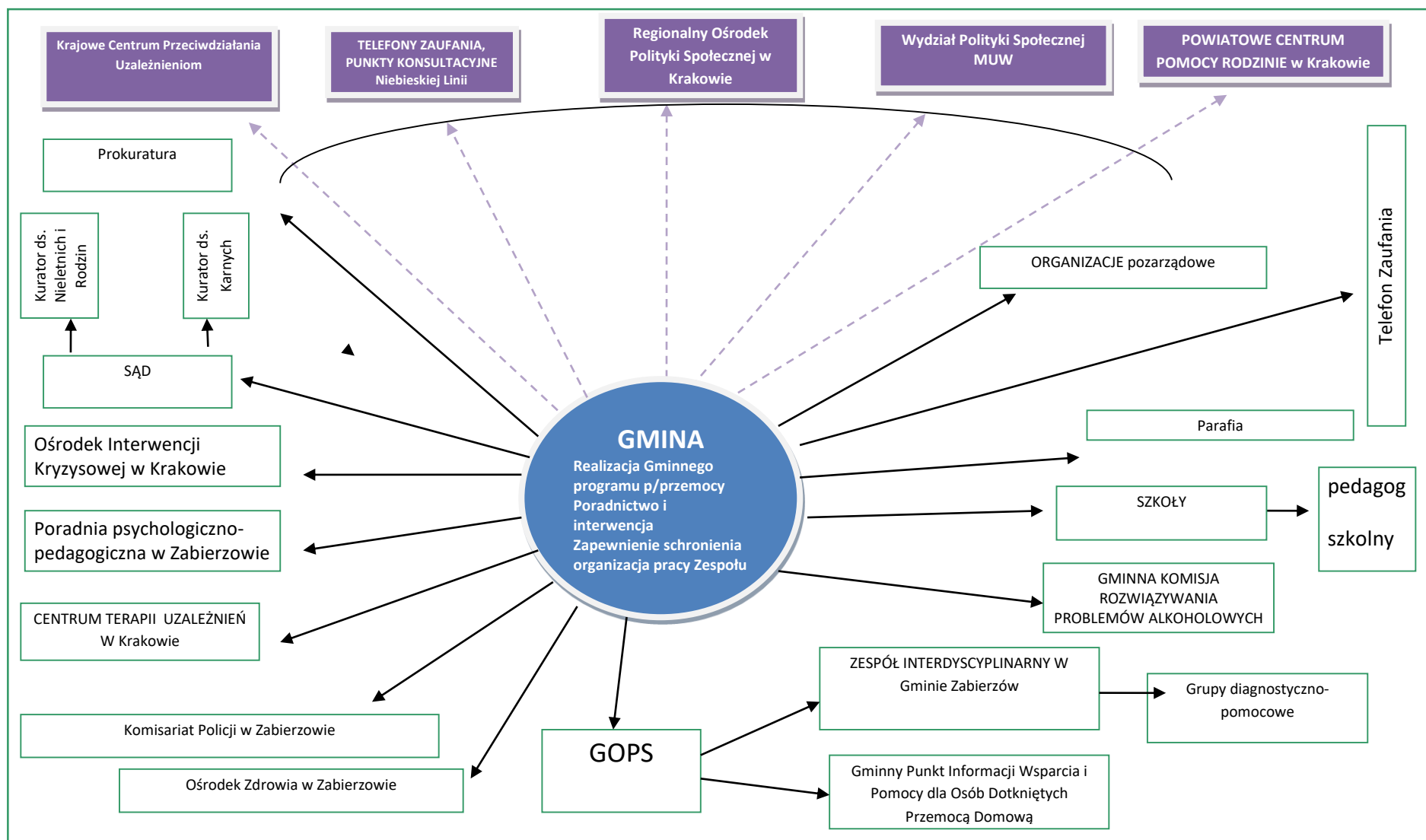
Jakość pomocy oferowanej mieszkańcom Gminy Zabierzów zależy również od możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych zatrudnionych specjalistów - w roku 2021 i 2022 skorzystali oni z 6 szkoleń, w roku 2023 z 8 szkoleń, natomiast w pierwszym półroczu 2024 z 4 szkoleń. W ramach gminnego Programu w latach 2021-2023 oraz w pierwszym półroczu 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osoby pracujące ze zjawiskiem przemocy uczestniczyli w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach.

6. Zasoby lokalne – instytucjonalne i ludzkie, służące przeciwdziałaniu przemocy domowej

Gmina Zabierzów realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i kadrowe, jak również dostępne na terenie powiatu krakowskiego czy podległe samorządowi województwa bądź wojewodzie, są to :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabierzowie;
- Komisariat Policji w Zabierzowie;
- Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabierzowie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabierzowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie;
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Krakowie dla Krakowa Krowodrzy;
- Szkoły z terenu Gminy Zabierzów;
- Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Zabierzów;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie;
- Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Krowodrza.

Diagnoza zasobów gminy Zabierzów - lokalna mapa pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc

Ocena warunków realizacji działań w ramach programu przeciwdziałania przemocy - **Analiza SWOT**

Mocne strony	Słabe strony
wskazane są instytucje odpowiedzialne za organizowanie pomocy i wsparcia rodzinom	niewłaściwe rozłożenie akcentów w procesie interwencji – bardziej działania skupiają się na sprawcy niż na ofierze
w rodzinach objętych wsparciem widać efekty poprawy sytuacji domowej	brak skutecznych metod i narzędzi pracy w sytuacjach przemocy domowej wobec dziecka
osoby doznające przemocy mogą liczyć na wsparcie ze strony odpowiedzialnych instytucji	zagrożenie wystąpieniem zjawiska wypalenia zawodowego osób pracujących w środowiskach przemocy domowej
przedstawiciele instytucji wskazanych do organizowania pomocy współpracują ze sobą i mogą liczyć na wzajemną pomoc w realizacji planu pomocowego	nierównomierne zaangażowanie poszczególnych członków zespołu interdyscyplinarnego w pracę w zespołach
możliwość usprawnienia współpracy interdyscyplinarnej poprzez wydanie odpowiednich zarządzeń w instytucjach współpracujących	brak delegowania uprawnień dla członków zespołu interdyscyplinarnego w sytuacji gdy nie jest to kierownik współpracującej instytucji
Szanse	Zagrożenia
zostały opracowane przepisy prawne dotyczące przemocy domowej i są stosowane	zbyt rozbudowana (i często zbędna) sprawozdawczość, pochłaniająca znaczną ilość czasu
możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych	zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
zjawisko przemocy przestało być tematem tabu	brak źródeł finansowania działań członków zespołu interdyscyplinarnego
	przewlekłość postępowania wyjaśniającego i sądowego

Wymienione charakterystyki obszarów wpływających na funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy skłaniają do przyjęcia opcji zarządzania systemem zwanej *konkurencyjną*, polegającą na eliminowaniu słabych stron funkcjonowania systemu oraz budowaniu jego siły przez maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i szans sprzyjających rozwojowi. Do działań charakterystycznych dla takiej opcji należeć będą:

- usprawnianie organizacji;
- inwestowanie w utrzymanie zasobów kadrowych i lokalowych;
- powiększanie już istniejącej oferty form pomocy lub stworzenie nowej, adekwatnej do potrzeb;
- a także bardziej efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów poprzez eliminowanie dublowania działań, wynikających z braku współpracy międzyinstytucjonalnej.

7. Sposób realizacji poszczególnych działań programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Gmina tworzy gminny system przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowuje i realizuje gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców zagrożonych przemocą domową; zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizatorami działań interwencyjnych przewidzianych w gminnym programie są członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, którzy zostali powołani na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 9a-9d).

Zespół Interdyscyplinarny w myśl obowiązujących przepisów stanowi najważniejszy element Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy. Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych, a także realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji dotyczących zmiany miejsca zamieszkania w stosunku do osoby doznającej przemocy domowej;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c Kodeksu Wykroczeń.

Zespół Interdyscyplinarny powoływany przez wójta składa się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. W skład zespołu wchodzi także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. W zespole pracować mogą również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów (OPS, GKRPA, Policja, Oświata, Ochrona Zdrowia, Organizacja Pozarządowa).

Prace w grupach diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie na podstawie procedury „Niebieskie Karty” oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c Kodeksu Wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”; dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” lub wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;

- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1 podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Osoby, o których mowa w art. 9e ust. 11-11d, realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Stosowanie tej procedury wymaga ścisłej współpracy wszystkich służb, stanowi zatem kompleksową pomoc osobom poszkodowanym i rodzinom, gdzie ma miejsce przemoc.

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową posiada broń palną, o wszczęciu wobec niej procedury „Niebieskie Karty” niezwłocznie powiadamia się komórkę organizacyjną Komendy Wojewódzkiej Policji albo Komendy Stołecznej Policji, właściwą w sprawach wydawania pozwolenia na broń. Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobom stosującym przemoc domową w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2516, ze zm.).

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby Sąd, właściwy według przepisów – Kodeks postępowania cywilnego, o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Przepis ten stosuje się również w przypadku, gdy:

- osoba doznająca przemocy domowej opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;

- osoba stosująca przemoc domową opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie;
- osoba stosująca przemoc domową okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ww. decyzję pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa.

8. Zadania poszczególnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

W ramach procedury grupa diagnostyczno-pomocowa:

- dokonuje oceny sytuacji domowej, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową;
- udziela pomocy osobie doznającej przemocy domowej;
- opracowuje indywidualny plan pomocy dla osoby doznającej przemocy domowej i jej środowiska domowego, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- podejmuje działania w stosunku do osoby stosującej przemoc domową w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej;
- przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy domowej;
- wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- motywuje osobę stosującą przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

- przeprowadza z osobą stosującą przemoc domową rozmowę ukierunkowaną na wskazanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
- rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub centrum usług społecznych:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
 - formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

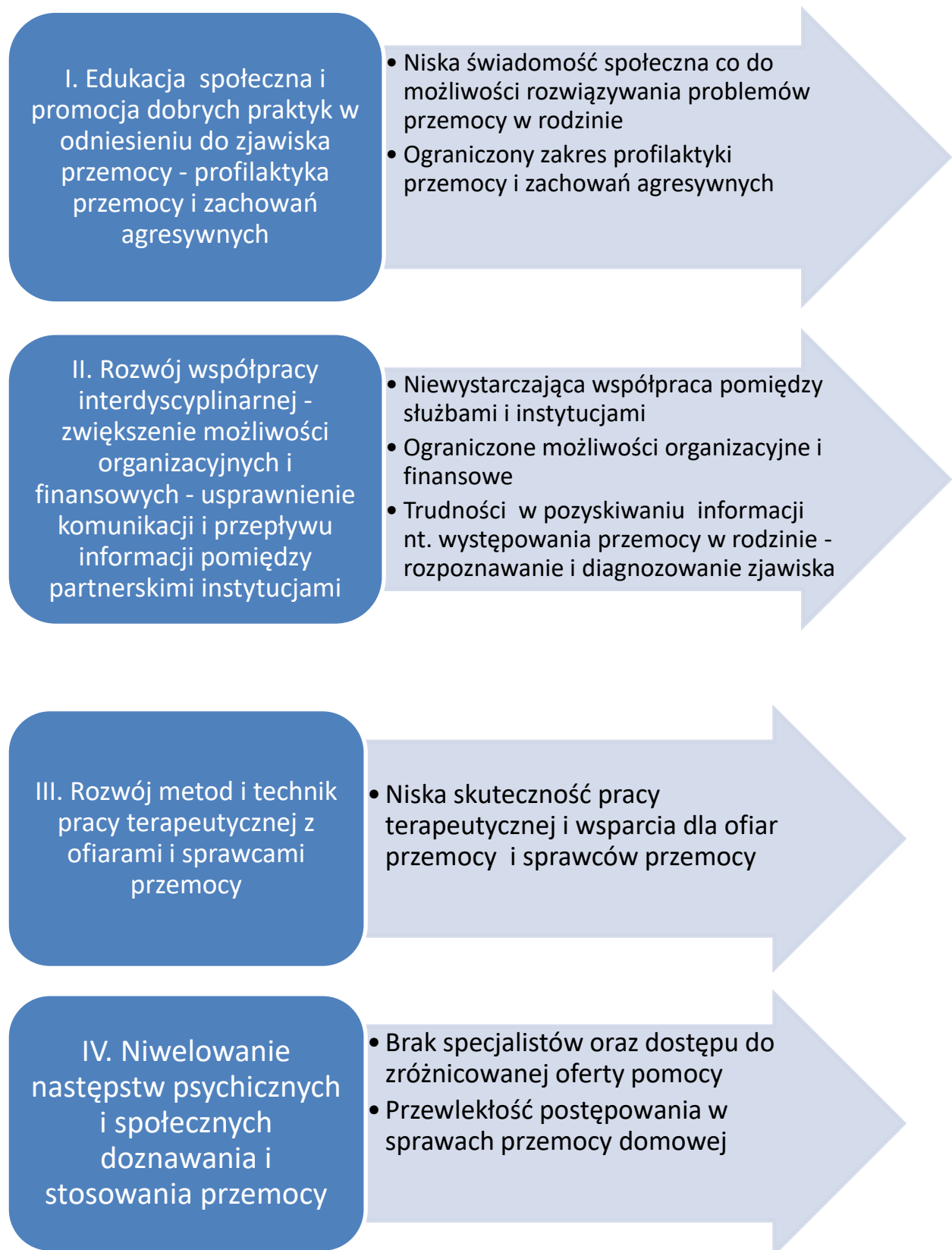
9. Kierunki i cele działania

Doświadczenia wynikające z dotychczasowej realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej przyjętego Uchwałą LV/III/263/23 Rady Gminy Zabierzów z dnia 22 grudnia 2023 roku na rok 2024 wskazują na następujące **obszary problemowe** mające znaczenie dla realizacji zadań pomocowych i wspierających:

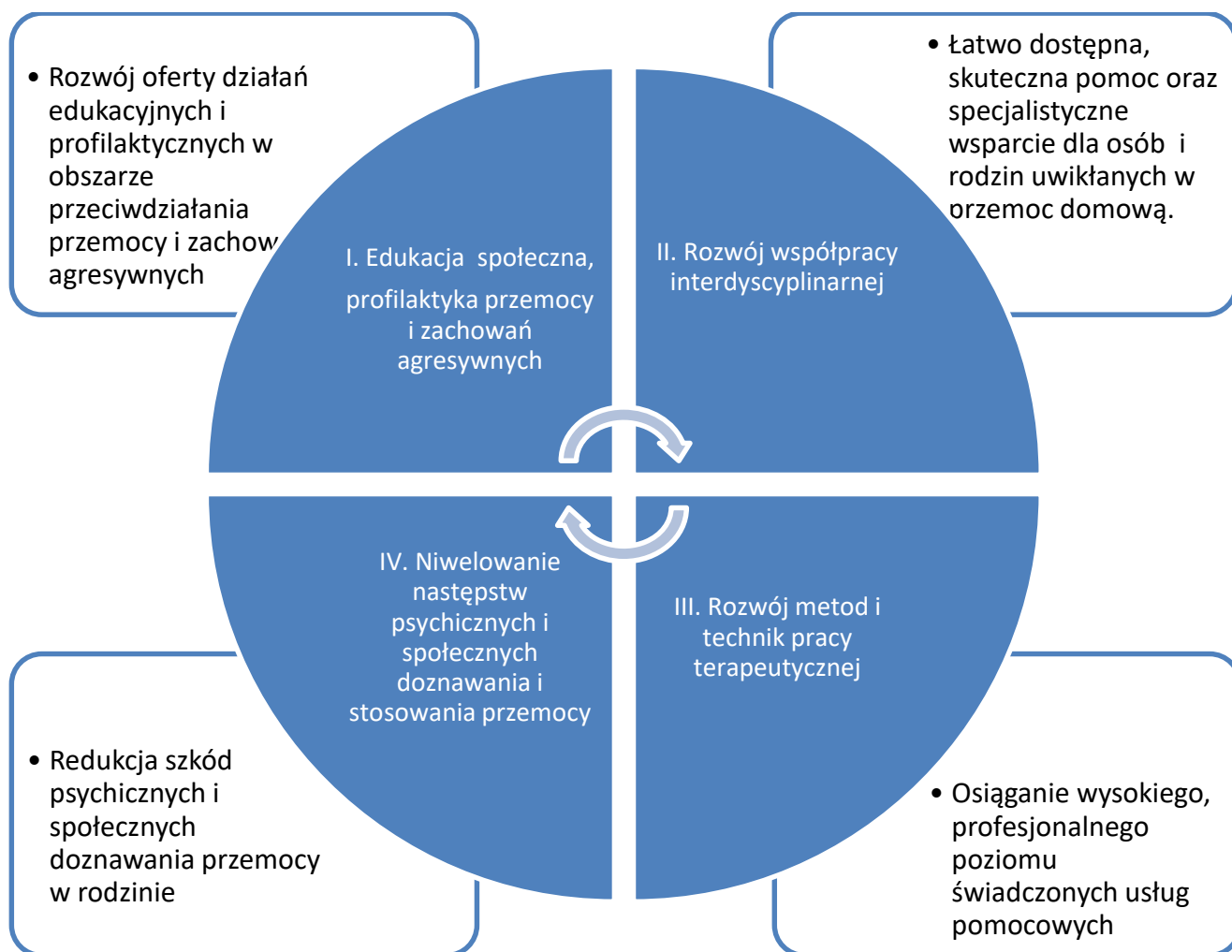
1. Niska świadomość społeczna co do możliwości rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
2. Ograniczony zakres profilaktyki przemocy i zachowań agresywnych.
3. Niewystarczająca współpraca pomiędzy służbami i instytucjami.
4. Ograniczone możliwości organizacyjne i finansowe.
5. Trudności w pozyskiwaniu informacji nt. występowania przemocy w rodzinie - rozpoznawanie i diagnozowanie zjawiska.
6. Niska skuteczność pracy terapeutycznej i wsparcia dla ofiar przemocy.
7. Niska skuteczność pracy terapeutycznej i wsparcia dla sprawców przemocy.
8. Brak specjalistów oraz dostępu do zróżnicowanej oferty pomocy.
9. Przewlekłość postępowania w sprawach przemocy domowej.

Zidentyfikowane problemy wyznaczają konieczność przyjęcia następujących kierunków działania:

- I. Edukacja społeczna i promocja dobrych praktyk w odniesieniu do zjawiska przemocy - profilaktyka przemocy i zachowań agresywnych
- II. Rozwój współpracy interdyscyplinarnej - zwiększenie możliwości organizacyjnych i finansowych - usprawnienie komunikacji i przepływu informacji pomiędzy partnerskimi instytucjami
- III. Rozwój metod i technik pracy terapeutycznej z ofiarami i sprawcami przemocy
- IV. Niwelowanie następstw psychicznych i społecznych doznawania i stosowania przemocy

rys. 1 Kierunki działania i odpowiadające im obszary problemowe

rys. 2 Kierunki i odpowiadające im cele główne działania w programie przeciwdziałania przemocy

9.1 Wykaz celów i działań

Cel strategiczny: Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów

Cel główny A:

- A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych

efekt: Mieszkańcy gminy są uwrażliwieni na potrzeby ofiar przemocy oraz wykazują brak tolerancji dla zachowań agresywnych.

Cele szczegółowe:

A-1. Wzrost wiedzy i świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy na temat szkodliwości zachowań agresywnych i przemocowych oraz ich skutków, zdrowotnych, psychologicznych i społecznych.

działania:

- a) podejmowanie przez gminę współpracy partnerskiej w ramach kampanii o zasięgu wojewódzkim i krajowym
- b) opracowywanie oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych
- c) organizowanie konferencji i akcji informacyjnych
- d) opracowanie harmonogramu wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych o zasięgu lokalnym kierowanych do mieszkańców gminy w szczególności do młodzieży i rodziców.

A-2. Profilaktyka zachowań agresywnych wśród młodzieży szkolnej

działania:

- a) wprowadzenie zagadnień z zakresu przeciw przemocy i agresji do harmonogramu lekcji wychowawczych
- b) prowadzenie przez placówki oświatowe i kultury zajęć rozwojowo – edukacyjnych podnoszących umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych
- c) rozwój oferty szkół, placówek kultury i sportu, ngo w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań

Cel główny B:

- B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.

efekt: ofiary i sprawcy przemocy mają możliwość skorzystania z oferty wsparcia w rozwiązywaniu problemów i niwelowaniu skutków przemocy domowej;

Cele szczegółowe:

B-1. Zapewnienie fachowej pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy

działania:

- a) organizowanie poradnictwa psychologicznego: indywidualnego i grupowego
- b) organizowanie poradnictwa prawnego
- c) organizowanie innej pomocy specjalistów w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą
- d) organizowanie pomocy interwencyjnej w przypadku przemocy domowej
- e) organizowanie krótkoterminowego miejsca schronienia w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa członków rodziny we współpracy z partnerami lokalnymi
- f) udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i jej formach

B-2. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin uwikłanych w przemoc

działania:

- a) organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców – warsztaty umiejętności opiekuńczo - wychowawczych
- b) organizowanie grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc
- c) udzielanie wsparcia rodzinom uwikłanych w przemoc w formie usług asystenta rodziny

Cel główny C:

C. Osiąganie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.

efekt: podejmowane interwencje i działania przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i zespołów roboczych przyczyniają się do rozwiązywania problemów rodzin uwikłanych w przemoc

Cele szczegółowe:

C-1. skuteczna współpraca specjalistów z instytucji uczestniczących w procesie pomagania rodzinom uwikłanym w przemoc

działania:

- a) usprawnienie sposobów komunikacji pomiędzy współpracującymi instytucjami
- b) zapewnienie wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla działania Zespołu Interdyscyplinarnego
- c) wyposażenie członków ZI w niezbędne narzędzia i uprawnienia decyzyjne w obrębie swoich zadań
- d) uproszczenie procedur i zakresu sprawozdawczości z działalności ZI
- e) utrzymywanie kontaktów zawodowych z innymi ZI – wymiana dobrych praktyk

C-2. Wzrost kompetencji zawodowych osób realizujących zadania pomocowe i wspierające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

- a) zapewnienie dostępu do fachowej wiedzy z zakresu pomocy osobom uwikłanym w przemoc
- b) doskonalenie umiejętności współpracy zespołowej

- c) doskonalenie metod pracy i diagnozy w obszarze problemów przemocy
- d) wypracowanie i wdrożenie systemu szkoleń wewnętrznych i superwizji dla członków Zespołu
- e) udział w szkoleniach zewnętrznych i konferencjach

Cel główny D:

D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej

efekt: ofiary i sprawcy przemocy podejmują leczenie i mają szansę powrócić do pożądanych i akceptowanych społecznie wzorców zachowania i funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

D-1. Dostępność fachowej pomocy terapeutycznej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową

- a) wdrożenie programów psychoedukacyjnych w pracy wychowawczej z młodzieżą
- b) objęcie rodzin specjalistyczną terapią rodzinną
- c) objęcie rodzin uwikłanych w przemoc systemowym wsparciem
- d) nawiązanie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami i specjalistami

D-2. Dostępność fachowej pomocy korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy

- a) nawiązanie i utrzymywanie współpracy ze specjalistami i instytucjami prowadzącymi działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców
- b) organizowanie dostępu i kierowanie do pomocy edukacyjno –korekcyjnych sprawców przemocy

9.2 Struktura celów i zadań programu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel strategiczny programu - Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów					
<u>Cele główne programu</u>					
A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych.	B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.	C. Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.	D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej.		
Cele szczegółowe, zadania, wskaźniki, realizatorzy					
<u>Cel główny A - Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych</u>					
Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy/partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
A-1. Wzrost wiedzy i świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy na temat szkodliwości zachowań agresywnych i przemocowych oraz ich skutków prawnych, zdrowotnych,	a) podejmowanie przez gminę współpracy partnerskiej w ramach kampanii o zasięgu wojewódzkim i krajowym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS -koordynator ▪ MPiPS ▪ WPS UWWM ▪ ROPS w Krakowie ▪ Kuratorium Oświaty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zrealizowanych przedsięwzięć informacyjnych i edukacyjnych 	Działanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne),

psychologicznych i społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> b) opracowywanie oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych c) organizowanie konferencji i akcji informacyjnych d) opracowanie harmonogramu wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych o zasięgu lokalnym kierowanych do mieszkańców gminy w szczególności do młodzieży i rodziców e) organizowanie szkoleń na temat prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komenda Wojewódzka Policji ▪ UG w Zabierzowie, ▪ Placówki oświatowe w gminie Zabierzów, ▪ Dom Kultury, ▪ Policja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodzaj i nakład materiałów informacyjnych i edukacyjnych ▪ Liczba uczestników biorących udział w realizowanych przedsięwzięciach 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS
A-2. Profilaktyka zachowań agresywnych wśród młodzieży szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> a) wprowadzenie zagadnień z zakresu przeciw przemocy i agresji do harmonogramu lekcji wychowawczych b) prowadzenie przez placówki oświatowe i kultury zajęć rozwojowo – edukacyjnych podnoszących umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ UG Zabierzów – koordynator ▪ Placówki oświatowe gminy Zabierzów, ▪ Dom Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba godzin lekcyjnych poświęconych edukacji przeciwdziałania przemocy ▪ Liczba zajęć rozwojowo-edukacyjnych i sportowych 	Działanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS

	c) rozwój oferty szkół, placówek kultury i sportu, ngo w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczestników w realizowanych zajęciach rozwojowo-edukacyjnych i sportowych 		
--	--	--	--	--	--

Cel główny B - łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową

Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy/partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
B-1. Zapewnienie fachowej pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy	a) organizowanie poradnictwa psychologicznego: indywidualnego i grupowego b) organizowanie poradnictwa prawnego c) organizowanie innej pomocy specjalistów w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą d) organizowanie pomocy interwencyjnej w przypadku przemocy domowej e) organizowanie krótkoterminowego miejsca schronienia w przypadku bezpośredniego zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową ▪ Członkowie ZI i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Kuratorzy Sądu ▪ Policja ▪ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ▪ Placówki oświatowe ▪ Ośrodek Interwencji Kryzysowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego (indywidualnego i grupowego) ▪ Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia i pomocy specjalistycznej ▪ Liczba dzieci objętych pomocą specjalistyczną ▪ Liczba podjętych interwencji 	Działanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS

	<p>bezpieczeństwa członków rodziny we współpracy z partnerami lokalnymi</p> <p>f) udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i jej formach</p>				
<p>B-2. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin uwikłanych w przemoc</p>	<p>a) organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców – warsztaty umiejętności opiekuńczo - wychowawczych</p> <p>b) organizowanie grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc</p> <p>c) udzielanie wsparcia rodzinom uwikłanych w przemoc w formie usług asystenta rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Kuratorzy Sądu ▪ Policja ▪ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ▪ Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba spotkań i warsztatów dla rodziców ▪ Liczba spotkań grup wsparcia ▪ Liczba rodzin w których występowała przemoc, objętych wsparciem asystenta 	<p>Działanie ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS

Cel główny C - Osiąganie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych

Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy/partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
<p>C-1. Skuteczna współpraca specjalistów z instytucji uczestniczących w procesie</p>	<p>a) usprawnienie sposobów komunikacji pomiędzy współpracującymi instytucjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup 	<p>Działanie ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne),

pomagania rodzinom uwięzonym w przemoc	<ul style="list-style-type: none"> b) zapewnienie wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla działania Zespołu Interdyscyplinarnego c) wyposażenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego w niezbędne narzędzia i uprawnienia decyzyjne w obrębie swoich zadań d) uproszczenie procedur i zakresu sprawozdawczości z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego e) utrzymywanie kontaktów zawodowych z innymi Zespołami Interdyscyplinarnymi – wymiana dobrych praktyk 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Kuratorzy Sądu ▪ Policja ▪ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ▪ Placówki oświatowe 	<p>diagnostyczno-pomocowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba podjętych działań w ramach współpracy interdyscyplinarnej 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS
<p>C-2. Wzrost kompetencji zawodowych osób realizujących zadania pomocowe i wspierające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) zapewnienie dostępu do fachowej wiedzy z zakresu pomocy osobom uwięzonym w przemoc b) doskonalenie umiejętności współpracy zespołowej c) doskonalenie metod pracy i diagnozy w obszarze problemów przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą ▪ Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba godzin szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Liczba godzin superwizji dla 	Działanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS

	d) wypracowanie i wdrożenie systemu szkoleń wewnętrznych i superwizji dla członków Zespołu e) udział w szkoleniach zewnętrznych i konferencjach u	diagnostyczno-pomocowych	członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych		
<u>Cel główny D - Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej</u>					
Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy/partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
D-1. Dostępność fachowej pomocy terapeutycznej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową	a) wdrożenie programów psychoedukacyjnych w pracy wychowawczej z młodzieżą b) objęcie rodzin specjalistyczną terapią rodzinną c) objęcie rodzin uwikłanych w przemoc systemowym wsparciem d) nawiązanie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami i specjalistami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Kuratorzy Sądu ▪ Policja ▪ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ▪ Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba rodzin objętych specjalistycznym wsparciem i terapią ▪ Liczba programów psychoedukacyjnych realizowanych w pracy z młodzieżą ▪ Liczba uczniów, która skorzystała z pomocy specjalistycznej w ramach programów 	Działanie ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS

<p>D-2.Dostępność fachowej pomocy korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy</p>	<p>a) nawiązanie i utrzymywanie współpracy ze specjalistami i instytucjami prowadzącymi działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców</p> <p>b) organizowanie dostępu i kierowanie do pomocy edukacyjno –korekcyjnych sprawców przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS – koordynator ▪ Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych ▪ Sąd ▪ Ośrodek Interwencji Kryzysowej ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba sprawców, którzy zostali skierowani do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych ▪ Liczba interwencji zrealizowanych we współpracy instytucji specjalistycznych 	<p>Działanie ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), ▪ Dotacje rządowe ▪ EFS
---	--	---	--	-------------------------	--

10. Ewaluacja i monitoring działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Zabierzów

Proces ewaluacji wraz z prowadzonym monitoringiem pozwoli poznać skuteczność proponowanych form wsparcia w odniesieniu do zakładanych efektów programu .

10.1. Cele programu

Celem strategicznym programu jest: Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów.

Cele główne:

- E. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych
- F. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.
- G. Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.
- H. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej

Planując proces ewaluacji wypracowanych i wdrażanych form pomocy zakładamy, iż ewaluacja ta pełnić będzie głównie funkcję formatywną a jej wyniki służyć będą:

- osobom decyzyjnym, dostarczając informacji odnośnie właściwych kierunków i form oddziaływania wobec osób i rodzin dotkniętych przemocą a także warunków organizacyjnych, jakie powinny być spełnione dla realizacji tych działań;
- pracownikom socjalnym i specjalistom pracującym z osobami i rodzinami doznającymi przemocy w podnoszeniu jakości ich pracy i podejmowanych interwencji, zmierzających do rozwiązywania napotkanych problemów;
- klientom w kształtowaniu ich świadomości, motywowaniu do pożądanych zachowań, promowaniu określonych postaw wobec własnych problemów;

Cel ewaluacji :

1. Wskazanie sposobów interwencji przyczyniających się do wzrostu skuteczności działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.

Obszary analizy dla ewaluacji:

- I. Usługi i formy wsparcia podejmowane w ramach pomocy - metody i techniki pracy z klientem oraz ich zgodność z potrzebami klientów
- II. Warunki organizacyjne i kadrowe dla wdrażania przyjętego planu pomocy rodzinom
- III. Zakres i jakość współpracy pomiędzy partnerskimi instytucjami

Pytania ewaluacyjne:

obszar I.

W jakim stopniu zastosowane metody i formy wsparcia rodzin przyczyniły się do rozwiązania problemu przemocy i zachowań agresywnych?

Czy zakres wsparcia przewidziany w programie odpowiadał potrzebom klientów?

Czy wsparcie udzielone osobom i rodzinom w ramach działań określonych w programie przyczyniło się do zmiany ich sytuacji życiowej?

obszar II.

Czy realizacja zadań w programie miała charakter zespołowy?

Czy pracownicy otrzymali wsparcie merytoryczne z zakresu metod i technik pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc?

Czy organizacja warunków współpracy przyczyniała się do realizacji zaplanowanych działań?

obszar III.

Czy sprawnie przebiegała realizacja zadań w trakcie realizacji zadań pomocowych ?

Czy skuteczny był obieg informacji pomiędzy partnerami?

OBSZAR I - Usługi i formy wsparcia podejmowane w ramach pomocy - metody i techniki pracy z rodzinami oraz ich zgodność z potrzebami osób i rodzin				
Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	Narzędzie monitoringu
W jakim stopniu zastosowane metody i formy wsparcia rodzin przyczyniły się do rozwiązania problemu przemocy i zachowań agresywnych?	Skuteczność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób, które oceniły pozytywnie proces udzielonego wsparcia; ▪ Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego (indywidualnego i grupowego) ▪ Liczba osób która skorzystała ze wsparcia i pomocy specjalistycznej ▪ Liczba sprawców, którzy zostali skierowani do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych ▪ Liczba działań z zakresu profilaktyki przemocy i agresji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ankieta ▪ Wywiad ▪ Rozmowa ▪ obserwacje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawozdania ▪ Rejestr uczestników ▪ Kwestionariusze ▪ Arkusze obserwacyjne ▪ Niebieska Karta

Czy zakres wsparcia przewidziany w programie odpowiadał potrzebom klientów?	Adekwatność Trafność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba rodzin, która zrealizowała plan pomocy; ▪ Liczba osób, które zrealizowały program edukacyjno – korekcyjny, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów ▪ Wywiad 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontrakt socjalny ▪ Sprawozdania ▪ Ankieta ▪ Niebieska Karta
Czy wsparcie udzielone osobom i rodzinom w ramach działań określonych w programie przyczyniło się do zmiany ich sytuacji życiowej?	Adekwatność Trafność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba Niebieskich Kart zamkniętych w związku z ustaniem przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaświadczenia ▪ Niebieska Karta ▪ Kontrakt socjalny

OBSZAR II - Warunki organizacyjne i kadrowe dla wdrażania przyjętego planu pomocy rodzinom

Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	Narzędzie monitoringu
Czy realizacja zadań w programie miała charakter zespołowy?	Adekwatność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba interwencji zrealizowanych we współpracy instytucji specjalistycznych ▪ Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego ▪ Liczba spraw skierowanych do grupy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lista obecności ▪ Sprawozdania ▪ Protokoły posiedzeń

		<p>diagnostyczno-pomocowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób skierowanych do specjalistów; 		
Czy pracownicy otrzymali wsparcie merytoryczne z zakresu metod i technik pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc ?	Użyteczność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba godzin szkolenia ▪ Liczba godzin superwizji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ankieta ewaluacyjna ▪ Listy obecności
Czy organizacja warunków współpracy przyczyniała się do realizacji zaplanowanych działań?	Efektywność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba godzin przeznaczonych na prowadzenie jednej interwencji ▪ Liczba interwencji realizowanych w partnerstwie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawozdania ▪ Protokoły

OBSZAR III - Zakres i jakość współpracy pomiędzy partnerskimi instytucjami

Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	Narzędzie monitoringu
Czy sprawnie przebiegała realizacja zadań w trakcie realizacji zadań pomocowych ?	Skuteczność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba pozytywnie załatwionych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plany pomocy ▪ Niebieska Karta ▪ Wywiady ▪ Ankiety

Czy sprawny był obieg informacji pomiędzy partnerami?	Skuteczność	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba spotkań zespołu zadaniowego▪ Liczba interwencji grupy roboczej	<ul style="list-style-type: none">▪ Analiza dokumentów	<ul style="list-style-type: none">▪ Plany pomocy▪ Niebieska Karta▪ Sprawozdania▪ Lista obecności
---	-------------	--	--	---

10.2 Monitorowanie

Przez monitorowanie będziemy rozumieć proces identyfikacji i zapisu zdarzeń, które zachodzą w trakcie udzielania pomocy. W wyniku monitoringu zebrane zostaną informacje służące późniejszej ewaluacji, ale też pozwolą ocenić przebieg i dynamikę interwencji, stwarzając warunki do dokonania stosownych korekt na bieżąco.

Sposoby zbierania informacji :

1. Rejestracja procesu - sprawozdania z przeprowadzonych działań, zgodnie z przyjętą formą dokumentowania działań
2. Ankiety, wywiady, rozmowy – przeprowadzone z klientami
3. Obserwacja

10.3 Ewaluacja ex – post

Na zakończenie programu w roku 2027 zostanie przeprowadzona dodatkowo ewaluacja - „ex post”

Na tym etapie skoncentrujemy się na rezultatach przeprowadzonych działań. W wymiarze indywidualnym – osób i rodzin, które skorzystały ze wsparcia w związku ze zgłoszonym problemem przemocy – na ile zastosowane formy pomocy przyczyniły się do poprawy funkcjonowania społecznego i funkcjonowania w rodzinie – a więc ocenimy trwałość rezultatów programu. W wymiarze instytucjonalnym ważna też będzie efektywność – czyli wielkość poniesionych nakładów w stosunku do uzyskanych rezultatów.

Pytania ewaluacyjne na tym etapie:

- *Czy cele programu zostały osiągnięte?*
- *Czy przeprowadzone działania przyczyniły się do rozwiązania problemów klienta?*
- *Czy współpraca pomiędzy instytucjami realizującymi proces wsparcia była dobrze zorganizowana?*

Przykładowe wskaźniki:

- Liczba osób i rodzin, w których ustała przemoc
- Liczba instytucji współpracujących
- Liczba specjalistów zaangażowanych w proces pomocy
- Liczba godzin specjalistycznego wsparcia

Metody ewaluacji na tym etapie:

- wywiady z klientami,
- analiza dokumentów (dokumentacja w OPS),
- diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Zabierzów.